

Korte risicobeoordeling

***Anisogramma anomala* (Peck) E. Müller (EU – Q)**

Naam waaronder gereguleerd: *Anisogramma anomala* (Peck) E. Müller

Categorie: schimmels en oömyceten

Datum: december 2019

1. Verspreiding, waardplanten en belangrijkste pathways

Verspreiding

Europese Unie: geen meldingen (EPPO Global Database, 28.08.2019)

Buiten de Europese Unie: Canada en de Verenigde Staten (VS) (EPPO Global Database, 28.08.2019).

Waardplanten

– *Corylus* spp. (hazelaar) (EPPO-datasheet)

Belangrijkste pathways

1. Planten bestemd voor opplant van *Corylus* L. met uitzondering van zaden

2. Samenvatting risicoscores

Parameter(combinaties)	Score	Schaal
Kans op een besmetting (P1-P2)	1	1 - 5
Kans op introductie (binnenkomen en vestigen) (P1-P3)	1	1 - 5
Kans dat het organisme officiële uitroeimaatregelen overleeft (P4)	4	1 - 4
Kans op introductie (binnenkomen en vestigen) ondanks officiële uitroeimaatregelen (P1-P3, P4)	3	1 - 6
Directe impact voor de teelt op perceelsniveau	3	1 - 5
Directe impact voor de teelt nationaal	3	1 - 9
Potentiële impact voor de export nationaal	4	1 - 9
Directe impact voor de groene ruimte	2	1 - 5

3. Risicoscores

Per onderdeel vindt u de risicoscore en de schaal [minimaal - maximaal mogelijke score]

P1 (associatie met pathway): 1 [1-5]

Biologie

De schimmel koloniseert takken en twijgen van de waardplant (EPPO-datasheet).

Wet- en regelgeving

Sinds 14 december 2019 geldt een (tijdelijk) importverbod van planten bestemd voor opplant van o.a. *Corylus L.*, met uitzondering van zaden, *in vitro* materiaal en op natuurlijke of kunstmatige wijze gekweekte miniatuurplanten (bonsais) uit derde landen (Uitvoeringsverordening (EU) 2018/2019).

Voor op natuurlijke of kunstmatige wijze gekweekte miniatuurplanten uit de meeste derde landen gelden bijzondere eisen waaronder ten minste zes officiële inspecties per jaar die gericht moeten zijn op relevante quarantaineorganismen en waarbij ten minste elke rij op de kwekerij of het perceel is geïnspecteerd en per genus 300 planten (of 10% van de planten indien er meer dan 3000 planten van een genus aanwezig zijn) in detail zijn bekeken (Uitvoeringsverordening (EU) 2019/2072, Bijlage VII, punt 30).

Er gelden bijzondere eisen voor import van planten bestemd voor opplant van *Corylus L.* met uitzondering van zaden uit de VS en Canada met betrekking tot het organisme. Deze eisen zijn dat de planten afkomstig moeten zijn uit een 'pest free area' of van een 'pest free production place'. Voor de productieplaats geldt dat gedurende tenminste de laatste 3 volledige groeiseizoenen geen symptomen zijn waargenomen op de productieplaats en de directe omgeving (Uitvoeringsverordening (EU) 2019/2072, Bijlage VII, punt 35).

Vondsten en intercepties

Er zijn geen vondsten en intercepties in de EU bekend (EPPO Global Database, Europhyt, 30.09.2019).

Score

Vanwege het (tijdelijke) importverbod, de bijzondere eisen en de afwezigheid van vondsten en intercepties in de EU wordt de kans op associatie als zeer klein ingeschat (score 1).

P2 (transfer): 5 [1-5]

De pathway is planten bestemd voor opplant.

P3 (kans op vestiging na transfer): 5 [1-5]

Het Nederlandse klimaat is waarschijnlijk geschikt voor vestiging. Het organisme komt voor in Canada en de VS.

P4 (kans overleven uitroeiactie): 4 [1-4]

Een lokale besmetting kan mogelijk nog worden uitgeroeid door alle planten van *Corylus* in de omgeving te verwijderen. In Noord-Amerika waren uitroeiacties echter niet succesvol doordat wilde *Corylus* planten een inoculumbron vormden en teelten vanuit de omgeving steeds opnieuw werden besmet (EPPO-datasheet). De kans op uitroeien lijkt dus zeer klein tenzij het om een nog kleine besmetting gaat (score 4).

Effect op perceelsniveau: 3 [1-5]

In Noord-Amerika is het alleen een probleem in de teelt van hazelnoten en niet in wilde hazelaars (EPPO-datasheet). In Nederland kan het organisme een risico zijn voor de sierteelt van hazelaar. Onzeker is hoe vatbaar de in Nederland geteelde cultivars zijn (score 3, range 2-4).

Mate van verspreiding: 3 [1-4]

De verwachting is dat via handel in planten en natuurlijke verspreiding over korte afstanden de schimmel zich zal verspreiden over Nederland (score 3: 26-75%).

Productiewaarde-teelt: 1 [1-6]

De productiewaarde van hazelaars in de boomkwekerij wordt geschat op minder dan 5 miljoen euro (score 1).

Impact op groene ruimte: 3 [1-5]

In Noord-Amerika is het organisme alleen een probleem in de teelt van hazelnoten. Mogelijk dat ook schade zal optreden op hazelaars in particuliere tuinen en openbaar groen wanneer het de schimmel zich hier vestigt (EFSA_Panel_on_Plant_Health et al., 2018).

Export-maatregelenniveau: 4 [1-4]

Productieplaatsvrijheid kan lastig worden gegarandeerd indien percelen vanuit de omgeving kunnen worden besmet (zie ook P4).

Productiewaarde-export: 1 [1-6]

Zie Productiewaarde-teelt

4. Referenties

EFSA_Panel_on_Plant_Health, Jeger M, Bragard C, Caffier D, Candresse T, Chatzivassiliou E, Dehnen-Schmutz K, Gilioli G, Grégoire J-C, Jaques Miret JA, MacLeod A, Navajas Navarro M, Niere B, Parnell S, Potting R, Rafoss T, Rossi V, Urek G, Van Bruggen A, Van der Werf W, West J, Winter S, Boberg J, Gonthier P & Pautasso M, 2018. Pest categorisation of *Anisogramma anomala*. EFSA Journal, 16, e05184.
<https://doi.org/10.2903/j.efsa.2018.5184>

5. Afkadering

Dit is een korte risicobeoordeling om een indicatie te krijgen van het risico van het organisme voor Nederland. Er is geen uitvoerig literatuuronderzoek gedaan. Nieuwe informatie over bijvoorbeeld de biologie of het verspreidingsgebied van het organisme kan aanleiding zijn om de risicobeoordeling aan te passen. Daarnaast kunnen door aanpassing van wet- en regelgeving, handelsstromen e.d. risico's wijzigen in de tijd.

De 'potentiële impact voor de export' wordt voor een belangrijk deel bepaald door de biologie van het organisme (met name door de natuurlijke verspreidingscapaciteit van het organisme). De daadwerkelijke impact voor de export zal uiteindelijk afhangen van de eisen die importerende landen zullen stellen bij eventuele vestiging van het organisme in Nederland en de exportwaarde naar die landen. De daadwerkelijke impact kan dus (in sterke mate) afwijken van de potentiële impact.

In de lijst van referenties staan alle gerefereerde bronnen met uitzondering van de standaardbronnen: EPPO-datasheet, EPPO Global Database, EPPO Reporting Service en de

rapporten Fytosignalering van de NVWA. Deze bronnen zijn te vinden op de websites van EPPO (European and Mediterranean Plant Protection Organisation) en de NVWA. Een beschrijving van de risicobeoordelingsmethode (o.a. 'rating guidance') kunt u ook vinden op de website van de NVWA.